

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.II.10.419/2017/3.

A tanács tagjai: Dr. Tálné dr. Molnár Erika a tanács elnöke
Dr. Bors Szilvia előadó bíró
Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: jogtanácsos

Az alperes:

Az alperes képviselője: jogtanácsos

A per tárgya: közalkalmazotti illetménykülönbözet megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Egri Törvényszék 2.Mf.20.415/2016/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.364/2016/8.

Rendelkező rész

A Kúria az Egri Törvényszék 2.Mf.20.415/2016/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

Tényállás

[1] A felperes az alperesnél áll közalkalmazotti jogviszonyban, középfokú besorolású munkakörben. Az alperes a 2013. január 29-én kelt intézkedésében a felperest besorolta 2013. február 1-jétől a D fizetési osztály 4. fizetési fokozatába, ahol garantált illetményét 84.925 forintban, kerekítve 84.900 forintban, a garantált bérminimumra történő kiegészítését 19.700 forint, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészét 9.400 forintban állapította meg, így összesen 114.000 forint illetményben részesült a felperes, amely mellett közalkalmazotti speciális ellátmánykezelési díjat is kapott. Az alperes a 2014. január 8-án kelt intézkedésével a

felperes illetményét 2014. január 1-jétől módosította akként, hogy a garantált illetménye 84.925 forint, kerekítve 84.900 forint maradt, míg a garantált bérminimumra történő kiegészítése 23.700 forintra nőtt és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze változatlanul 9.400 forint lett, így összesen 118.000 forint illetményben részesült, amely mellett továbbra is kapta a közalkalmazotti speciális ellátmánykezelési díjat. Az alperes a 2015. január 16-án kelt intézkedésével a felperest 2015. január 1-jétől besorolta a D fizetési osztály 5. fizetési fokozatába, így illetményét akként állapította meg, hogy a garantált illetménye 86.900 forintra emelkedett, a garantált bérminimumra történő kiegészítése 35.100 forint lett, míg a munkáltatói döntésen alapuló illetményrésze 6.675 forintra csökkent, így összesen 128.675 forint illetményben részesült, amely mellett kapta a közalkalmazotti speciális ellátmánykezelési díjat, majd 2015. július 1-jétől a rendvédelmi ágazati pótlékot.

- [2] A Kollektív Szerződés 29. pontja alapján magasabb fizetési fokozatba történő előrelépés esetén a mindenkor jogszabályokban meghatározott mértéket kellett, hogy elérje a közalkalmazott illetménynövekedése.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes kereseti kérelmében a 2013. augusztus 1-jétől 2015. december 31-ig terjedő időtartamra illetménykülönbözet megfizetésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozva, hogy a munkáltató nem tett eleget a garantált illetmény garantált bérminimumra történő felemelési kötelezettségének, illetve a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt nem a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 66. § (9) bekezdése b) pont szerinti garantált illetményen felül biztosította.
- [4] Mindezek alapján a felperes részére 2013. augusztus 1-jétől 2013. december 31-ig havi 9.400 forint, 2014. január 1-jétől 2014. december 31-ig szintén havi 9.400 forint és 2015. január 1-jétől december 31-ig havi 725 forint illetménykülönbözet megfizetését kérte középídőarányos kamattal és perköltséggel együtt.
- [5] Az alperes a kereset elutasítását kérte. A munkáltatónak nem kellett határozatot hozni az illetményrészek átcsoportosításról a Kjt. 21.§ (3) bekezdés alapján, mert a kinevezést módosító okmányoknak nem kötelező eleme a garantált illetmény és az, hogy annak jogszabályi emelkedése folytán a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkent. A felperes illetménye minden évben elérte, meghaladta a kormányrendeletekben előírt garantált bérminimum összegét, a jogszabályi rendelkezéseknek és a Kollektív Szerződés előírásainak eleget tett.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [6] Az Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.364/2016/8. számú ítéletével az alperest 168.500 forint illetménykülönbözet, valamint

2014. október 15-től járó kamat és 5.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

- [7] Ítéletének indokolása szerint az alperes a kiállított okiratokkal szemben tévesen hivatkozott arra, hogy a Kjt. 21.§ (3) bekezdés szerint járt el, mert amennyiben az alperes a közalkalmazott számára írásban külön meghatározta a garantált illetmény összegét, úgy őt kötötték a Kjt. 66.§ (9) bekezdésben meghatározott előírások is. Az alperes a törvényi rendelkezéseket nem tartotta be, mert elmulasztotta 2013. augusztus 1-jétől 2014. december 31-ig a felperes bértábla szerinti illetményének összegét a garantált bérminimum összegére kiegészíteni, így az alatta maradt a kormányrendeletekben meghatározottaknak.
- [8] Hivatkozott a Kúria Mfv.II.10.043/2016. és az Mfv.II.10.080/2016. számú eseti döntésében foglaltakra, így arra, amennyiben a közalkalmazott 2014. évi illetményének helyes összege utóbb a perben kerül megállapításra, ez esetben a felperest olyan helyzetbe kell hozni, mintha a munkáltató erre az évre az illetményt helyes összegben (127.900 forint) állapította volna meg. Ezért, ha a munkáltató 2015. évre az irányadó illetményhez képest alacsonyabb (128.675 forint) összilletményt állapított meg, a felperes igénye a különbözet összegére megalapozott.
- [9] Az alperes - és a felperes kizárólag perköltségre vonatkozó - fellebbezése alapján eljárta Egri Törvényszék 2.Mf.20.415/2016/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta és a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 10.000 forintra felemelte, továbbá alperest 10.000 forint másodfokú perköltség viselésére kötelezte.
- [10] A törvényszék rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes a felperes számára írásban meghatározta a garantált illetmény összegét, így őt kötötték a Kjt. 66.§ (9) bekezdésében meghatározott előírások is. A munkáltatói döntésen alapuló illetményrész a közléssel hatályossá vált, ahhoz az alperes az eltérő tartalmú intézkedéséig kötve van. Arra nincs lehetőség, hogy utólag a perben az alperes a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész egy hányadát a garantált bérminimumra történő kiegészítésnek tekintse amennyiben erre vonatkozó rendelkezést nem tett. Így a garantált illetményt az alperes jogszabályellenesen az adott évi garantált bérminimumnál kisebb összegben biztosította.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

- [11] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte. A Kjt. 21.§ (3) bekezdés és a 66.§ (7-9) bekezdések megsértésére hivatkozott.
- [12] Álláspontja szerint a Kjt. 66.§ (9) bekezdés b) pontja kógens szabályként rögzíti, hogy a középfokú vagy magasabb iskolai végzettséget, illetve magasabb szakképzettséget igénylő munkakör betöltése esetén a közalkalmazottat garantált illetményként legalább a garantált bérminimumnak megfelelő összeg illeti meg. A megilleti szó használata tehát jogosultságot fogalmaz meg arra,

hogy a mindenkori költségvetési törvényben található illetménytáblázatban rögzített garantált illetményen felül a közalkalmazott a szintén az adott évre hatályos kormányrendeletben meghatározott összeget is megkapja, mint őt megillető illetményt.

- [13] A Kjt. 66.§ (9) bekezdésének helyes értelmezése a Kjt. 21.§ (3) bekezdésével összhangban nem tartalmaz előírást arra, amely szerint kötelezettség lett volna 2013. augusztus 1-jétől a felperes bértábla szerinti illetményének összegét a garantált bérminimum összegére kiegészíteni és az így elért összeget külön sorban szerepeltetni, úgy, hogy erre olyan munkáltatói intézkedést hozzon, amelyben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentését is megjeleníti.
- [14] Vitatta, hogy a garantált bérminimumra megbontás, a kötelező, külön sorban történő feltüntetés, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentése, átsorolásáról szóló írásbeli döntés kötelező lett volna.
- [15] Álláspontja szerint a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt saját belátása szerint a garantált illetménybe „beszámíthatta”, átcsoportosíthatta, irányadónak tekintve a kinevezés szerint járó teljes illetmény csökkentésének tilalmát.
- [16] A kormányrendeletek csak „zsinórmértéket” határoznak meg, amennyiben ennél többet kap a közalkalmazott a Kjt. 66.§ (8) bekezdés alapján, akkor a kormányrendeletekben meghatározott összegnek nem lesz jelentősége. A kormányrendeletek alapján a garantált illetmény nő, azaz a tényleges „összes” illetmény és a garantált illetmény közötti különbség a növekedés mértékével csökken. A törvényszék nem fejtette ki, hogy miért a teljes illetmény változik a garantált bérminimum emelkedésekor, és arra sem adott magyarázatot, hogy miért van a munkáltató az eltérő tartalmú tájékoztatásáig kötve a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegéhez.
- [17] A Kjt. 21.§ (3) bekezdés alapján a munkáltatónak nincs jogszabályi kötelezettsége arra, hogy a kormányrendeletekben meghatározott garantált bérminimum emelkedésekor és a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész csökkentésekor okiratot adjon ki. Az alperes eleget tett a törvényi kötelezettségének, amikor az előresorolást és a tényleges illetményt tartalmazta a kinevezésmódosítás. A felperesnek nem az illetmény egyes elemeire, hanem csak az összilletményre van alanyi jogosultsága. A felperes havi fizetési jegyzékei külön bontásban tartalmazták az egyes illetményelemeket, amelyek valójában tájékoztató célt szolgáltak.
- [18] Hivatkozott az EBH 2006.1544. elvi határozatban foglaltakra, mely szerint a a felperes garantált és teljes illetménye nem szenvedett sérelmet. A felperest hátrány, kár nem érte. A felperes alanyi joga a garantált illetményösszeget túl nem az egyes illetmény jogcímekre, elemekre, hanem arra az összegre állt fenn, mely összességében megilletette.
- [19] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását és perköltsége megállapítását kérte annak

helyes tényállása és jogi indokolása alapján.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [20] Az alperes felülvizsgálati kérelme a következők szerint nem megalapozott.
- [21] A Kúria számos döntésében kimondta, hogy a közalkalmazott garantált illetménye és a megállapított illetménye nem azonos fogalmak (Mfv.II.10.390/2016/5., Mfv.II.10.414/2016/6., Mfv.II.10.550/2016/4.), a Kjt. 66. § (1)-(5) bekezdésében, 79/E. §-ában, 85/A. § 1) pontjában meghatározott rendelkezések alapján figyelemmel a 390/2012.(XII.20.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdés c) pontjára, valamint a garantált bérminimumot évenként meghatározó kormányrendeletekre is.
- [22] Mindebből következően a Kjt. 66. § (9) bekezdés b) pontjában előírtaknak megfelelően 2013. augusztus 1-jétől a felperes garantált illetményének kellett elérnie a garantált bérminimumnak megfelelő összeget, amely a 390/2012. (XII.20.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint ekkor havi 114.000 forint volt, 2014. január 1-jétől a 483/2013. (XII.17.) Kormányrendelet 2. § (2) bekezdése szerint havi 118.000 forint, míg 2015. január 1-jétől a 347/2014. (XII.29.) Kormányrendelet 2. § (3) bekezdése b) pontja alapján havi 122.000 forint volt.
- [23] Mindezekkel szemben tény, hogy az alperes 2013. augusztus 1-jétől 2014. december 31-ig terjedő időszakban a garantált illetmény változásáról, a garantált bérminimumnak megfelelő összegben történő megállapításáról, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összegének változásáról, csökkentéséről, a garantált illetmény emelkedése miatt annak összegére történő átcsoportosításáról írásban nem intézkedett. A felperes garantált illetményét 2013-ban kerekítve $84.900 + 19.700 = 104.600$ forintban, 2014-ben kerekítve $84.900 + 23.700 = 108.600$ forintban állapította meg. Az alperes kizárólag a perben hivatkozott arra, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt a garantált illetmény összegénél a perbeli időszakban figyelembe vette.
- [24] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben is állást kellett foglalnia, hogy a munkáltató megalapozottan hivatkozhat-e arra, hogy a Kjt. 66. § (9) bekezdése szerint a garantált bérminimumnak megfelelő garantált illetményt a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész átcsoportosításával akkor is biztosította (megfizette), ha e körben semmilyen, a felperessel közölt munkáltatói intézkedést nem tett. Az alperes álláspontja szerint az összilletményen belül annak változatlan összege mellett a garantált illetmény mintegy automatikusan (hallgatólagosan) emelkedett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész egyidejű, szintén automatikus csökkentése mellett. Ez a munkáltatói álláspont téves, mert egyrészt a jogszabályok téves értelmezésén alapul, másrészt nem felel meg a jogbiztonság alkotmányos követelményének.
- [25] A másodfokú bíróság ítéletének helyes jogi álláspontja szerint

nincs lehetőség arra, hogy a munkáltató külön intézkedés nélkül utólag, a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt minden további nélkül úgy tekintse, hogy az a jogszabályváltozás miatt emelésre szoruló garantált illetmény fedezetéül szolgált, helyesen hivatkozott Mfv.II.10.460/2015/10. számú elvi határozatában kifejtettekre is. Az illetmény fogalma nem szabályozza külön a garantált illetményt és a munkáltatói többletet, ezért azokat az illetmény fogalma együttesen tartalmazza, a további illetményelemek - illetménypótlékok, illetménykiegészítés, keresetkiegészítés, jutalom - mellett, amelyeket a Kjt. 85/A. § 1) és m) pontjai meghatároznak.

- [26] A közalkalmazott garantált illetménye és illetménypótlékai jogszabályon alapuló - kötelező mértékű - juttatások, amelyek a jogszabály változásakor akkor is változnak a jogszabályoknak megfelelően (összegük növekedik), ha arról a munkáltató nem hoz semmilyen írásbeli intézkedést, illetve a változásról nem tájékoztatja a közalkalmazottat. Ezzel szemben a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész más jogi természetű, mivel egyrészt nem jár alanyi jogon a közalkalmazottnak - mert ez a juttatás munkáltatói döntésen, mérlegelésen alapul -, másrészt ezen juttatás jellegét a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelkedésekor nem veszíti el, ezért munkáltatói kifejezett döntés, írásbeli intézkedés hiányában annak összege a legutolsó munkáltatói intézkedésben közölt mértékű marad az újabb intézkedésig.
- [27] A kifejtettekéből az következik, hogy amennyiben a garantált illetmény mértéke jogszabályon alapulóan emelkedik és a felek között nem jött létre újabb megállapodás a kinevezés módosításával az illetmény emeléséről és a munkáltató sem hoz döntést - írásban nem intézkedik - a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészről, azaz annak összegét változatlanul tartja, a garantált illetmény jogszabályon alapuló emelése fedezetét a változatlan összegű illetmény nem biztosítja. Ez azt jelenti, hogy ilyen tényállás mellett nem hivatkozhat a munkáltató arra, hogy a garantált illetmény emelését biztosította, illetve megfizette a közalkalmazott részére.
- [28] A kinevezés szerinti illetményben a feleknek meg kell állapodniuk. A jogszabály kötelező rendelkezésén alapuló rész a garantált illetmény és a pótlékok, míg a garantált illetményt növelő részre, azaz a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészre nézve és annak módosítását illetően a munkáltatót írásbeli intézkedési kötelezettség terheli, intézkedését a közalkalmazottal jogszerűen közölnie kell.
- [29] A közalkalmazotti jogviszonyban is irányadó az Mt. 46. § (1) bekezdés b) pontja szerint a munkáltató legkésőbb a munkaviszony kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatja a munkavállalót, az alaphéren túli munkabéréről és egyéb juttatásokról, az Mt. 46. § (4) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy az (1) bekezdésben meghatározottak változásáról a munkavállalót a változást követő tizenöt napon belül írásban kell

tájékoztatni.

- [30] Az adott ügyben megállapított tényállás szerint az alperes 2013. augusztus 1-je és 2014. december 31-e között ezt a kötelezettségét elmulasztotta, mivel úgy ítélte meg - tévesen -, hogy az illetményen belül a munkáltatói többletilletmény a garantált illetmény növekedését automatikusan fedezte.
- [31] Az irányadó bírói gyakorlat szerint (EBH 2006.1544., EBH 2016.M.25., Mfv. II. 10.098/2016/5.) a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész - a garanciális feltételek mellett - „csökkenthető” vagy „átcsoportosítható”, azaz a munkáltató dönthet úgy is, hogy a garantált illetmény kötelező növelése mellett a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt változatlan összegben biztosítja, de dönthet úgy is, hogy ebből biztosítja a garantált illetmény növelését, azaz csökkenti a munkáltatói többletrészt. Az előbbi esetben értelemszerűen növelni kell az illetményt (közös megegyezéssel), az utóbbi esetben az illetmény nem változik.
- [32] Mivel a nem vitatott tényállás alapján az alperes a munkáltatói döntésen alapuló többletilletmény csökkentéséről 2015. január 1-jéig nem tájékoztatta a felperest azt eredményezi, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrész összege 2013. és 2014. években havi 9.400 forint volt és annak átcsoportosítása a garantált illetmény növelése összegére csupán az alperes perbeli hivatkozása volt. Közölt intézkedés hiányában az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a munkáltatói döntésen alapuló illetményrészt nézve bármilyen döntést hozott. Ennek bizonyításának sikertelensége pedig terhére esik.
- [33] Mindezekre tekintettel a felperest a felek által nem vitatott összegű illetménykülönbözöt és kamata illeti meg.
- [34] A fentiek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján az indokolás kiegészítésével hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [35] A pervesztes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárási költségét.
- [36] A felülvizsgálati eljárásban a pernyertes felperesnek igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben nem kellett döntenie a Kúriának.
- [37] A le nem rótt 50.000 forint felülvizsgálati eljárási illeték mértékét az Itv. 50.§ (1) bekezdés II. fordulata határozza meg, amelyet az alperest megillető személyes illetékmentességre tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam visel.
- [38] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 271. § 1) pontja zárja ki.
- [39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. december 13.

Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Bors Szilvia
s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző